

ชื่อเรื่องการค้นคว้าแบบอิสระ	การเรียนรู้ของชุมชนผ่านโครงการนำร่องเขตส่งเสริม ผลิตลำไยคุณภาพ จังหวัดเชียงใหม่
ผู้เขียน	นางวิษุตา กันติวังศ์
ปริญญา	รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต
อาจารย์ที่ปรึกษาการค้นคว้าแบบอิสระ	อาจารย์ ดร.อุดมโชค อาษาวิมลกิจ

บทคัดย่อ

การศึกษาในครั้งนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อ 1. ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการเรียนรู้ของชุมชนในการผลิตลำไยคุณภาพ 2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการเรียนรู้ของชุมชนในการจัดการลำไยคุณภาพ โดยมีการเก็บข้อมูลจากประชากรตัวอย่างที่เข้าร่วมโครงการนำร่องเขตส่งเสริมการผลิตลำไยคุณภาพเชียงใหม่ปี 2553 จำนวน 157 ราย จากพื้นที่โครงการ 7 ตำบล 7 อำเภอ ผลการศึกษาสรุปได้ว่าปัจจัยที่มีผลต่อการการเรียนรู้ของชุมชน ได้แก่ 1. ผลการปฏิบัติจริงในแปลงสาธิต คือการทำลำไยจัมโบ้ที่ได้ผลผลิตเกรด AA ร้อยละ 69.2 สูงกว่าเกณฑ์ตัวชี้วัดของโครงการที่ร้อยละ 50 การลดต้นทุนการผลิตจากการใช้สารโปแตสเซียมคลอไรด์ในการชักนำการออกดอกที่ถูกวิธีไร่ละ 1,050 บาท และเกิดรูปแบบการผลิตที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ 4 รูปแบบ (ในฤดู นอกฤดู ก่อนฤดู และหลังฤดู) ตามเกณฑ์ชี้วัดของโครงการ 2. รูปแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่ทำให้เกษตรกรยอมรับเทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่งเพื่อลดขนาดทรงพุ่มคือการพาไปดูงานและการอบรม-บรรยาย เทคโนโลยีการทำลำไยจัมโบ้คือการอบรม-บรรยาย และการใช้สารคล้ายบราสซิโนในแปลงสาธิต 3. ภาวะผู้นำของชุมชน การใช้เวลา ความใส่ใจและรักการเรียนรู้ การมีจิตอาสา การเสียสละ การมองการณ์ไกลและการร่วมขับเคลื่อนกระบวนการเรียนรู้ของชุมชน 4. การสร้างกระบวนการมีส่วนร่วมจากโครงการ ร่วมแลกเปลี่ยนเรียนรู้ไปพร้อม ๆ กับชุมชน และคิดค้นรูปแบบการเรียนรู้แบบต่าง ๆ ที่นอกเหนือจากแผนงานปกติของโครงการร่วมกันกับผู้นำและเกษตรกรในชุมชน 5. ปัจจัยด้านเกษตรกรจากการทดสอบสมมุติฐาน ปัจจัยด้านรายได้มี

ความสัมพันธ์กับการยอมรับเทคโนโลยีการทำลำไยจัมโบ้ ส่วนปัจจัยด้านสถานภาพมีความสัมพันธ์กับรูปแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่ง

การเรียนรู้ที่เกิดขึ้นจากโครงการ ได้แก่ 1. การยอมรับเทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่งและการทำลำไยจัมโบ้ร้อยละ 95.5 และ 80.5 และนำไปใช้ประโยชน์ร้อยละ 93.9 และ 97.6 สูงกว่าเกณฑ์ชี้วัดของโครงการที่ร้อยละ 60 รูปแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีที่เกษตรกรต้องการในเทคโนโลยีการตัดแต่งกิ่ง ได้แก่ การพาไปดูงาน เทคโนโลยีการทำลำไยจัมโบ้ ได้แก่ การใช้สารคล้ำยบราสซิโนในแปลงเกษตรกรที่สนใจและความรู้ที่ได้จากโครงการสามารถนำไปใช้ในการลดต้นทุนการผลิต การเพิ่มคุณภาพผลผลิต เพิ่มรายได้ 2. ความพยายามในการเรียนรู้ในระดับบุคคล คือ การเข้าร่วมกิจกรรมกับโครงการมีเกษตรกรร้อยละ 60.8 ที่เข้าร่วมกิจกรรมอบรม-สาธิต 4-5 ครั้ง มีการแลกเปลี่ยนปัญหาในเวทีต่าง ๆ อย่างกว้างขวาง พฤติกรรมการผลิตของแต่ละบุคคลที่คาดว่าจะเปลี่ยนแปลงจำนวน 16 พฤติกรรม จาก 20 พฤติกรรม ส่วนพฤติกรรมการเรียนรู้ในระดับกลุ่มที่เปลี่ยนแปลง ได้แก่ พฤติกรรมในการรวมกลุ่มในการผลิตและเรียนรู้ และพฤติกรรมการเรียนรู้ที่เกิดขึ้นในระหว่างมีโครงการแบบไม่มีรูปแบบ ซึ่งเป็นการรวมคน รวมคิด รวมทำ ร่วมสรุปบทเรียน ได้แก่ การแบ่งปันปัจจัยการผลิต การคัดเลือกแปลงสาธิต การดูงานนอกกรอบ การเยี่ยมชมสวนเกษตรกร เวทีสัญจร เวทีสรุปผลงาน

ข้อเสนอแนะจากการศึกษาสำหรับการดำเนินงาน โครงการในปี 2554 ควรมีกระบวนการคัดกรองเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการที่มีประสิทธิภาพ จะทำให้เกษตรกรที่เข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ มีสัดส่วนที่สูงขึ้น รูปแบบการถ่ายทอดเทคโนโลยีของโครงการ การตัดแต่งกิ่งควรใช้รูปแบบการพาไปดูงาน และจ้างนักตัดแต่งกิ่งมืออาชีพให้ทำการตัดแต่งกิ่งสวนละ 5 ต้น การชักนำการออกดอก ควรใช้วิธีการสนับสนุนสารคลอเรตแท็ยร้อยละ 5 กิโลกรัม เพื่อใช้ราคาเปรียบเทียบกับการทำแบบเดิมของเกษตรกร การทำลำไยคุณภาพจัมโบ้ ควรสนับสนุนฮอร์โมนแก่เกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการทุกคน ให้นำไปทดลองใช้ การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ ควรจัดเวทีการเรียนรู้รวมครั้งละ 2-3 อำเภอ เพื่อเชื่อมโยงเครือข่ายอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง การถ่ายทอดเทคโนโลยี เน้นการให้เกษตรกรเป็นนักวิจัยและทดลองในสวนของตนเอง ในการดำเนินงาน โครงการปี 2554 โครงการไม่ควรละเลยกลุ่มเกษตรกรที่เข้าร่วมโครงการในปี 2553 ควรให้บุคคลดังกล่าวเข้าร่วมเพื่อให้เกิดพลังแห่งการขับเคลื่อนการเรียนรู้ในชุมชน สิ่งสุดท้ายเจ้าหน้าที่โครงการ ต้องเป็นผู้ที่มีความมุ่งมั่น คล่องตัว ตัดสินใจที่รวดเร็ว แม่นยำ แก้ปัญหาเฉพาะหน้า และมีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี รวมทั้งการคิดนอกกรอบ สร้างสรรค์รูปแบบใหม่ ๆ ที่ตอบสนองต่อการเรียนรู้

Independent Study Title	Community Learning Through the Pilot Project Area for Producing Quality Longans in Chiang Mai Province
Author	Mrs. Wichuda Kanteewong
Degree	Master of Public Administration
Independent Study Advisor	Lecturer Dr. Udomchoke Asawimalkit

ABSTRACT

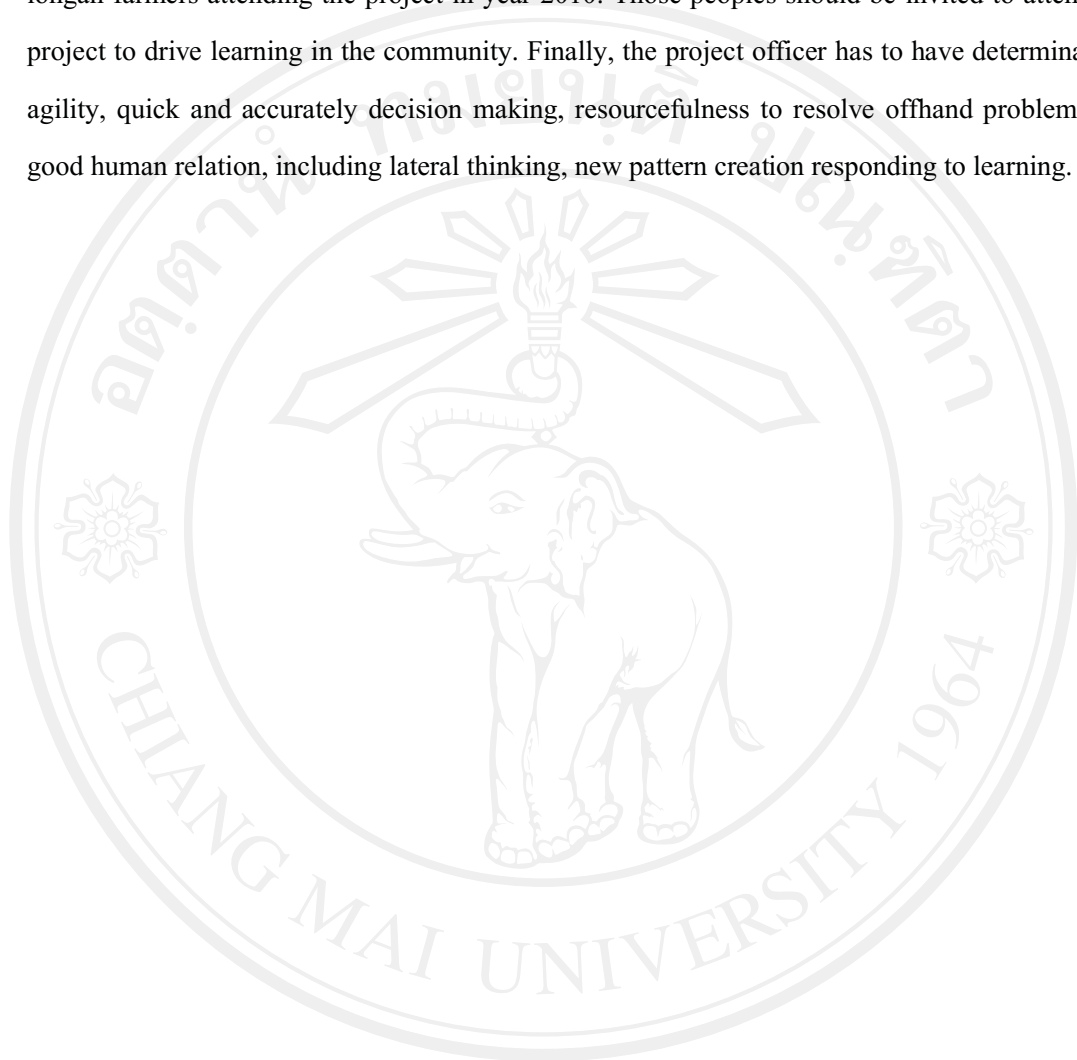
The purpose of this study is to 1. Study factors influencing to learning of community in quality longan production, 2. Suggest the way of learning of community in quality longan management. Data was collected from samples attending the pilot project “Quality Longan Production Promotion Zone” Chiang Mai Year 2010, total 157 samples, from 7 sub-districts, 7 districts. The study results is concluded that the factors influencing to learning of community are as follow: 1. Result of actual practice in the demonstration plot; making jumbo longan generating AA-grade product 69.2 percents, higher than criteria of the project at 50 percents; cost reduction from using Potassium Chlorate to induce correct flowering at 1,050 baht/rai; and bringing about production model suitable for potential of area, 4 models (in-season, off-season, pre-season, and post-reason) according to criteria of the project, 2. Pattern of passing on technology making the longan farmers to accept pruning technology to reduce shape of bush; observing activities and training-lecture, technology of making jumbo longan; training-lecture, and using Brassin-like Substance in the demonstration plot, 3. Leadership of community- giving time, paying attention and loving to learn, having volunteer mind, self-devotion, foresight, and participation to drive learning process of community, 4. Making process of participation from the project, jointly exchanging and learning together with the community, and inventing learning patterns other than normal plan of the project together with the leader and longan farmers in the community,

5. Factor of longan farmers from hypothesis testing, factor of income were correlated with acceptance of technology. The factor of status was correlated with pattern of passing on pruning technology.

Learning incurred from the project is as follow: 1. Acceptance on pruning technology and making jumbo longan 95.5% and 80.5% and applying to utilize 93.9 and 97.6% higher than criteria of the project at 60%; pattern of passing on technology the longan farmers need in pruning technology is observing activities; technology of making jumbo longan is using Brassin-like Substance in the plot the agriculturists interested in; and the knowledge obtained from the project could be applied to reduce cost of production and increase quality of product and income, 2. Attempt to learn in individual level is attention in activity of the project which there were 60.8 percents of longan farmers attending training-demonstration for 4-5times, exchange of problems on stages widely. Production behavior of each person expected for changing was 16 behaviors from 20 behaviors. The learning behavior in group level which was changed is behavior of gathering group for production. And learning behaviors incurred during the non-format project which collecting people, ideas, and jointly summarizing lesson are sharing production factors, selection of demonstration plot, unofficial activities observation, visiting garden of longan farmers, tour stage, and stage summarizing performance.

Recommendation from study for operating the project in year 2011: There should be the efficient process of screening longan farmers attending the project so that there will be high ratio of agriculturists attending activities. Pattern of passing on technology of the project: for pruning, activity observation should be applied and they should employ the professional in pruning to do 5 trees/household. For inducing flowering, using the real Chlorate should be supported 5 kilograms //household for comparison with the original method of the longan farmers. For making quality jumbo longan, there should be provision of hormone to all longan farmers attending the project for trying out. For building the community of learning, the learning stage should be provided for 2-3 districts/time in order to connect network systematically and continuously. Passing on technology, they should encourage the longan farmers to research and test in their own garden. For operating the project in year 2011, the project should not ignore the

longan farmers attending the project in year 2010. Those peoples should be invited to attend the project to drive learning in the community. Finally, the project officer has to have determination, agility, quick and accurately decision making, resourcefulness to resolve offhand problem, and good human relation, including lateral thinking, new pattern creation responding to learning.

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved